

بررسی علّت افزایش چاپ مقالات در نشریات جعلی و بی کیفیت با نگاه ویژه به رشته‌ی آموزش زبان انگلیسی

دکتر سامان عبادی، دکتر رضا رضوانی^۱ و گران ناز زمانی^۲

تاریخ پذیرش: ۹۷/۱۱/۱۵

تاریخ دریافت: ۹۷/۲/۱۹

چکیده

در چند سال اخیر تعداد زیادی از دانشجویان دانشگاه‌های دولتی ایران در معرض تهدید ناشران جعلی و بی کیفیت قرار گرفته‌اند. به دلیل افزایش فشار برخی استادان و دانشجویان برای انتشار مقاله در نشریات ملی و بین المللی، دانشجویان و استادان سریع ترین راه ممکن را برای انتشار مقالات خود -که نشریات جعلی هستند- انتخاب می-کنند. چون زبان انگلیسی زبان بین المللی و آموزش زبان انگلیسی به عنوان یک رشته تحصیلی در همه کشورهای فراگیر است، بنابراین، هدف از این مقاله بررسی دلایل افزایش انتشار مقالات دانشجویان تحصیلات تکمیلی به خصوص در رشته‌ی آموزش زبان انگلیسی در این گونه نشریات و همچنین ضعف و ناکارآمدی دانشگاه‌ها در ایران است؛ گفتنی است که این پژوهش به مطالعه‌ی چهار دانشگاه دولتی با سطوح متفاوت در ایران پرداخته است. برای این که مشخص شود چگونه تسلط و خشونت در آموزش عالی دانشجویان تحصیلات تکمیلی را وادار به چاپ در نشریات بی کیفیت کرده است، پژوهشگران از مفهوم خشونت نمادین بورديو (۱۹۹۱) و همچنین انگلیسی انتقادی برای مقاصد علمی (CEAP) استفاده کرده‌اند. در این مقاله که به روش کمی-کیفی و بر پایه‌ی منابع میدانی و کتابخانه‌ای انجام گرفته است برای دریافت نظرات دانشجویان در مورد انتشار در نشریات جعلی، پرسشنامه‌ای سازمان یافته توسط پژوهشگران طراحی و به ۵۲ نفر از دانشجویان تحصیلات تکمیلی داده شد. از آمار توصیفی و آزمون t مستقل برای تحلیل کمی پاسخ‌های دانشجویان استفاده شد. یافته‌های این تحقیق نشان داد که دلیل انتشار در این گونه نشریات ناشی از خشونت نمادینی است که دانشگاه‌ها و استادان به دانشجویان تحمیل می‌کنند و حقوق دانشجویان نادیده گرفته می‌شود. برآیند این مطالعه شامل دموکراتیزه کردن مؤسسات آموزش عالی و ایجاد مشارکت معنوی و واقعی دانشجویان در فرایند انتشار مقاله است.

واژه‌های کلیدی: نشریات جعلی، آموزش زبان انگلیسی، انگلیسی انتقادی برای مقاصد علمی، خشونت نمادین

بورديو

^۱ - دانشیار و عضو هیات علمی دانشگاه رازی، دانشکده علوم انسانی، گروه زبان انگلیسی، کرمانشاه، ایران؛
samanebadi@gmail.com

^۲ - دانشیار و عضو هیات علمی دانشگاه یاسوج، دانشکده ادبیات، گروه زبان انگلیسی، یاسوج،
rezvanireza@gmail.com ایران؛

^۳ - دانشجوی دکتری آموزش زبان انگلیسی، دانشکده علوم انسانی، گروه زبان انگلیسی، دانشگاه رازی، ایران

مقدمه

در فضای علمی امروز، بسیاری از دولت‌ها در حال تلاش برای افزایش تولید تحقیقات جهانی به عنوان شاخص کیفی علمی کشور خود هستند (Curry & Lillis, 2014; Frey, 2005; Lee & Lee, 2013). در این فضا، انتشار مقالات در مجلات بین‌المللی معتبر (خصوصاً مجلات ISI) یکی از ابزارهای مهم برای تعیین سطح علمی دانشگاه‌ها در کشورهای دنیا است. این مجلات چنان جایگاه پراهمیتی پیدا کرده‌اند که رقابتی در آموزش عالی کشورها در سراسر جهان شکل گرفته است (Curry & Lillis, 2014; Salager, 2008; Shumba, 2010). در این میان، در سال‌های اخیر، با رشد فن‌آوری‌های رسانه‌ای، خصوصاً اینترنت، ترجیح سیاست‌گذاران علمی برخی از مجلات آن بوده که یافته‌ها و دستاوردهای خویش را در قالب مجله‌های دسترسی آزاد^۱ در اختیار سایر کنشگران علمی قرار دهند. مجلات دسترسی آزاد از بیش از یک دهه پیش به این سو، به منظور کاهش هزینه‌ها و گسترش دسترسی به جدیدترین تحقیقات در کشورهای مختلف ایجاد شدند (Gunaydin & Dogan, 2015). بدین ترتیب این قالب نو پدید در علم نوید نوعی «اجتماع علمی» را در سطح جهانی می‌دهد.

اما با این حال، متأسفانه اندکی پس از ظهور مجلات دسترسی آزاد، ناشران جعلی در سطح بین‌المللی وارد عرصه شدند که با بهره‌گیری از مدل مجلات دسترسی آزاد به انتشار مجلات تقلبی آزاد پرداختند. مجلات جعلی سعی در فریب محققان و نویسندگان دارند. این مجلات خدماتی به نویسندگان ارائه نمی‌دهند؛ علاوه بر این، نه تنها از نویسندگان هزینه‌های هنگفتی مطالبه می‌کنند، بلکه از استانداردهای موجود در مجلات معتبر برای پذیرش مقالات نیز پیروی نمی‌کنند (Clark & Thompson, 2012; Drugas, 2013; Renandya, 2015). این مجلات از راه‌های مختلفی نویسندگان بی‌تجربه و تازه‌کار را مورد هدف قرار می‌دهند (Armstrong, ۲۰۱۰). دست‌اندر کاران این مجلات با فرستادن ایمیل‌های متعدد و با ارزش قلمداد کردن کار نویسندگان، آنها را به ارسال مقاله‌هایشان ترغیب می‌کنند. در این میان آنچه جالب است آن است که این پدیده بیشتر در کشورهای در حال توسعه رواج دارد. به عنوان مثال، نتایج یک مطالعه تحقیقاتی نشان داد که ناشران جعلی بیشتر استادان و دانشجویان کشورهای در حال توسعه و کسانی که نیاز به چاپ آثار خود دارند را مورد هدف قرار می‌دهند (Beall, 2013; Jalalian & Mahboobi, 2014). متأسفانه، به نظر می‌رسد ایران به منزله‌ی کشوری در حال توسعه نیز در معرض این پدیده قرار گرفته است.

پدیده ناهنجار مجلات جعلی به یکی از معضله‌های جدی جامعه علمی حوزه‌ی علوم انسانی در ایران تبدیل شده است چندان‌که این موضوع که چند سالی از عمر آن می‌گذرد گریبان‌گیر

تعداد زیادی از پژوهشگران و دانشجویان حوزه‌ی علوم انسانی شده است. برخی از محققین ایرانی، دانشجویان کارشناسی ارشد و دکترا و استادان دانشگاهی رشته‌ی آموزش زبان انگلیسی و دیگر رشته‌های علوم انسانی به منظور افزایش رتبه‌ی علمی، پذیرش راحت تر در مقطع دکتری، گرفتن بورس تحصیلی از دانشگاه‌های معتبر بین‌المللی در سراسر جهان، استخدام راحت تر در همه ادارات و سایر مراکز دولتی و خصوصی، پذیرفته شدن راحت تر به عنوان عضو هیأت علمی در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی، افزایش حقوق و مزایای شغلی و خیلی موارد دیگر به چاپ مقالات خود در مجلات جعلی روی آورند (Jalalian & Mahboobi, 2013, 2014). چاپ مقالات در حوزه‌ی علوم انسانی در این گونه مجلات در کمترین زمان ممکن با فرایند داوری ضعیف یا حتی بدون فرایند داوری، نه تنها منابع مالی بلکه اعتبار و حیثیت دانشگاهیان را تخریب می‌کند. چنین به نظر می‌رسد که رشته‌ی آموزش زبان انگلیسی به عنوان یکی از رشته‌های علوم انسانی در کشور نیز از این پدیده به دور نبوده است. این مقاله قصد دارد به واکاوی دلایل این مهم در رشته‌ی آموزش زبان انگلیسی بپردازد.

یکی از تحقیقاتی که در زمینه مجلات جعلی و بی کیفیت انجام شده تحقیق عطاالرحمن و نسیم (۲۰۰۴) است که به موضوع این مجلات و اهمیت تاثیر دولت پاکستان به منزله کشوری در حال توسعه بر گسترش این پدیده پرداخته است. یکی از نتایج این تحقیق آن است که نشان می‌دهد که علاوه بر ظهور مجلات بی کیفیت در پاکستان، دولت نیز در گسترش این پدیده دخیل بود به نحوی که به محققین اجازه داد تا درآمد خود را با انتشار مجلات بی کیفیت افزایش دهند. کاری و لیلیس (۲۰۰۴) اشاره کردند که در کشورهای غیر انگلیسی زبان مانند مجارستان، اسلواکی و اسپانیا، سیستم تشویقی دانشگاه تحت تاثیر روش‌های انتشار پژوهشگران قرار گرفت. آن‌ها اشاره کردند که نظام تشویقی دانشگاه در مجارستان، انتشار مجلات علمی با تاثیرات بالا، معیار اصلی برای دادن امتیازات و ارتقای علمی بود. در اسپانیا، سیستم پاداش برای ارتقا، نیاز به ۵ مقاله هر ۶ سال است، که دو مورد آن باید به زبان انگلیسی نوشته شود. علاوه بر این، در اسلواکی، مشخصات نشریات محققان سالانه ارزیابی می‌شود و یک ارزیابی منفی باعث می‌شود ۳۰٪ از حقوق استادان کاهش یابد. حسرتی (۲۰۱۳) یک مطالعه کیفی در مورد انتشار مشترک مقالات پژوهشی توسط استادان و دانشجویان تحصیلات تکمیلی در یک دانشگاه ایرانی انجام داد. او ۱۳ مصاحبه با دانشجویان دکترا و استادان انجام داد. نتایج نشان داد که انگیزه‌های مادی و اعتباری، و ارتقایی برای استادان به عنوان خشونت نمادین در اعمال قدرت مورد توجه قرار گرفته است. کریستوفر و یانگ (۲۰۱۵) در مورد آگاهی ۱۴۲ محقق پزشکی و دامپزشکی در رابطه با مجلات جعلی در یک کارگاه آموزشی نوشتاری بررسی کردند. آن‌ها دریافتند که تنها

۳۳ محقق از مجلات جعلی آگاه بودند و ۷ نفر از فهرست بیل اطلاع داشتند. عرفانمنش و پورحسین (۲۰۱۷) به بررسی مشارکت محققان ایرانی در مجلات جعلی دسترسی آزاد در سال ۲۰۱۴ پرداخته است. از فهرست مجلات جعلی بیل، ۲۱۸۱۷ مقاله منتشر شده توسط ۲۶۵ مجله در این مطالعه مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج این تحقیق نشان داد ایران پس از هندوستان دومین کشوری بود که بیشترین تعداد مقالات چاپ شده در این مجلات را داشته است؛ از آنجایی که نویسندگان ایرانی ۱۴۴۹ مقاله ی چاپ شده در ۲۶۵ مجله از فهرست مجلات جعلی بیل داشته‌اند. موهر و همکاران (۲۰۱۷)، ۱۹۰۷ مقاله پزشکی و زیست پزشکی را در بیش از ۲۰۰ مجله جعلی از لیست بیل مورد بررسی قرار داد. این مطالعه نشان داد که نویسندگان مسؤول مطالعه، از کشورهای ژاپن (۴٪)، ایران (۵٪)، نیجریه (۵٪)، ایالات متحده (۱۵٪) و هند (۲۷٪) بودند. مطالعه‌ی ما این چشم انداز را در زمینه‌ی تحقیق فراهم می‌کند که دیدگاه دانشجویان در مورد چاپ و نشر در نشریات بی‌کیفیت که در پایین‌ترین سطح قدرت در نظام آموزشی در یک کشور غیرانگلیسی زبان، کاهش یابد.

بر اساس تحقیقات بالا چنین به نظر می‌رسد که در فضای دانشگاهی ایران و خاصه در رشته‌ی آموزش زبان انگلیسی تحقیقی پیرامون چاپ مقاله در نشریات جعلی و دلایل ظهور آن در این رشته انجام نشده است. مقاله‌ی حاضر سعی دارد تا حدی فقدان تحقیق در این زمینه را جبران کند. این تحقیق تلاش دارد مساله‌ی مذکور را از دیدگاه اجتماعی و فرهنگی در حوزه‌ی علوم انسانی با تأکید بیش‌تر بر رشته‌ی آموزش زبان انگلیسی تحلیل کند و عوامل اجتماعی و انتقادی را که بر این پدیده تأثیر می‌گذارند، بررسی کند. برای انجام تحلیل انتقادی در این پژوهش از دو دیدگاه نظری انگلیسی انتقادی برای مقاصد علمی و مفهوم خشونت نمادین بوردیو (۱۹۷۷) استفاده شد.

نظریه‌ی انگلیسی انتقادی برای مقاصد علمی^۱

نظریه‌ی انگلیسی انتقادی برای مقاصد علمی به منظور کشف رابطه بین انگلیسی دانشگاهی و عوامل انتقادی و اجتماعی که بر آن تأثیر می‌گذارند استفاده می‌شود (Benesch, 2001). انگلیسی انتقادی برای مقاصد علمی به بررسی روابط قدرت و روابط اعضا در مؤسسات و جوامعی که زبان انگلیسی با اهداف علمی در آن مطرح است می‌پردازد (Pennycook, 1997).

^۱ - Critical English for academic purposes (CEAP)

واقعیت‌های نظام دانشگاهی از طریق مطالعات انگلیسی با اهداف علمی^۳ بررسی می‌شود، و توسط مطالعات انگلیسی انتقادی برای مقاصد علمی مورد نقد قرار می‌گیرد تا ارزش‌ها و هنجارهای این نظام دانشگاهی برای دانشجویان و دیگر اعضای دانشگاهی آشکار گردد (Pennycook, 1997). در این تحقیق هم با استفاده از نظریه انگلیسی انتقادی عوامل اجتماعی - انتقادی و فرهنگی که دانشجویان و استادان دانشگاهی حوزه‌ی علوم انسانی را به چاپ مقالات انگلیسی در مجلات جعلی ترغیب می‌کند مورد تحلیل و انتقاد قرار می‌گیرد.

مفهوم خشونت نمادین^۱ بورديو

بورديو (۱۹۹۱، ص. ۲۳) از اصطلاح قدرت نمادین به عنوان یک قدرت مخفی استفاده می‌کند که مشروع شناخته می‌شود و به طور معمول در زندگی اجتماعی مورد استفاده قرار می‌گیرد. بنابراین، هنگامی که قراردادهای اجتماعی نادیده و بدیهی تلقی شود، به عنوان خشونت نمادین در نظر گرفته می‌شود. هنگامی که دارنده سرمایه نمادین از قدرت خود در برابر کسی که قدرت کمتری دارد استفاده می‌کند و تلاش می‌کند تا اقدامات او را تغییر دهد، در نتیجه او خشونت نمادین را اعمال می‌کند (Walther, 2014). اعمال قدرت نمادین بر اساس باور مشترک است؛ به این معنی که گروه تحت سلطه با اختیار خود در عمل شرکت دارند. از نظر بورديو خشونت نمادین یک عمل سهوی است که خارج از کنترل و آگاهی انجام می‌شود و آن عمل را قانونی می‌دانند. زبان به عنوان یک ابزار می‌تواند این خشونت را تولید کند و گفتمان-هایی را ایجاد کند که روابط قدرت بین افراد را تحت تاثیر قرار دهند.

بورديو سرمایه نمادین (مانند احترام، مورد توجه واقع شدن) را به عنوان یک منبع مهم قدرت قلمداد می‌کند. گروه‌های سلطه‌گر از طریق سرمایه نمادین اعتبار و قدرت خود را تثبیت می‌کنند و بر علیه عاملانی که سرمایه کمتری دارند آن را به کار می‌برند و در نتیجه آن خشونت نمادین را تجربه می‌کنند. خشونت نمادین یک پتانسیل و امکان اعمال قدرت یا خشونت است. اما همین امکان سبب می‌شود که افراد به شدت رفتارهای خود را کنترل کرده و خود را با منشاء بروز آن خشونت هماهنگ کنند (Bourdieu & Wacquant, 1992). بورديو معتقد است، چنین خشونتی با اتکا بر انتظارات جمعی و باورهای اجتماعی درونی می‌شود. بورديو نظام آموزشی را در خشونت نمادین و روابط طبقاتی بسیار دخیل می‌داند (Bourdieu, 1997; Hasrati & Street, 2009). در این تحقیق استادان و دانشجویان تحصیلات تکمیلی حوزه‌ی

^۱ - Symbolic violence

علوم انسانی-اجتماعی (عوامل دانشگاهی) بر اساس قوانین و سیاست‌های سازمانی دانشگاهی (میدان اجتماعی دانشگاهی) عمل می‌کنند و تحت فشار برای انتشار مقالات علمی متعدد هستند.

چنین فشارهایی به خاطر این است که دانشگاه‌ها و مؤسسات خشونت‌ناپذیر نمادین بر استادان و دانشجویان خود اعمال می‌کنند که این خشونت ناشی از مدیریت ناصحیح آموزشی-پژوهشی و سیاست ناتندرست در نظارت بر سیستم مدیریت مجلات است. بدین ترتیب، استادان و دانشجویان انتشار سریع مقالات پژوهشی با کیفیت پایین در مجلات جعلی را یک راه حل مناسب برای رسیدن به اهداف خود می‌دانند. ما از مفهوم خشونت نمادین به عنوان یک چارچوب نظری استفاده خواهیم کرد که چگونگی تاثیر روابط قدرت و سیاست دانشگاه‌ها و سازمان‌ها بر رفتار عوامل انسانی که دارای قدرت کمتری هستند (استادان و دانشجویان) در یک میدان اجتماعی دانشگاهی را مورد بررسی و تحلیل قرار دهیم.

اهداف پژوهش

این پژوهش در بستر رشته آموزش زبان انگلیسی انجام گرفته است و هدف از آن آسیب-شناسی پژوهش در مقالات بیمارگونه در اکثر رشته‌های علوم انسانی است؛ به این نحو که در این تحقیق دانشجویان دیگر رشته‌های علوم انسانی نیز مورد تحقیق از طریق پرسش‌نامه قرار گرفتند. در این مقاله از خشونت نمادین و انگلیسی انتقادی برای مقاصد علمی به عنوان یک چارچوب تحلیلی با هدف بررسی روابط قدرت در دانشگاه و تحلیل دلیل افزایش انتشار در نشریات جعلی در بین دانشجویان تحصیلات تکمیلی استفاده شده است. هدف ما ایجاد یک تصویر منفی از یک دانشگاه خاص نیست. هدف اصلی این مطالعه بررسی عوامل اجتماعی-سیاسی است که بر افزایش قابل توجه انتشار در مجلات بی‌کیفیت در بین دانشجویان تحصیلات تکمیلی در ایران تأثیر می‌گذارد. به طور خاص این مطالعه به بررسی سوالات زیر پرداخته است:

- ۱- چرا در میان دانشجویان تحصیلات عالی چاپ مقاله در نشریات بی‌کیفیت مجلات افزایش داشته است و چه عوامل اجتماعی-سیاسی بر این پدیده تأثیر می‌گذارد؟
- ۲- آیا در بین دانشجویان دکترا و ارشد در رابطه با چاپ مقاله در این‌گونه نشریات تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟
- ۳- آیا در بین زنان و مردان در رابطه با چاپ مقاله در مجلات بی‌کیفیت تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟

- ۴- چگونه می توان خشونت نمادینی را که در آموزش عالی بر دانشجویان تحصیلات تکمیلی اعمال می شود را از میان برداشت؟
- ۵- مدیریت آموزشی در دانشگاه ها تا چه میزان بر این آسیب پژوهشی در بین دانشجویان اثر گذار بوده است؟
- ۶- آیا ناکارآمدی دانشگاه ها ریشه در ضعف مدیریت در سیستم دانشگاهی دارد یا از طرف استادان دانشگاه ها با اهداف گوناگون صورت می گیرد؟

روش پژوهش و جامعه‌ی آماری

در این پژوهش از روش ترکیبی کمی-کیفی استفاده شد تا محققان تصویر کامل تر و درک بهتری از موضوع به دست آورند. همچنین استفاده از روش تلفیقی شواهد و مدارک جامع تری را برای پژوهش موضوع تحقیق ارائه می دهد (نیازی، ۱۳۹۰، ص. ۱۶۱). از انگلیسی انتقادی برای مقاصد علمی و از مفهوم خشونت نمادین به عنوان روش تحلیلی برای تحلیل داده‌ها استفاده شده است. محققان پرسشنامه‌ای سازمان یافته با مقیاس لیکرت برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی با هدف بررسی مسائل مانند رفتارهای اجتماعی، اهداف و روابط قدرت که آن‌ها را ملزم و متقاعد کرد تا آثار علمی خود را در نشریاتی در سطح نازلی از کیفیت منتشر کنند، طراحی کردند. از آمار توصیفی و آزمون t مستقل با استفاده از نرم افزار SPSS ۲۳ برای تحلیل کمی و تفسیر پاسخ‌های دانشجویان استفاده شد. در ابتدا به منظور ایجاد تعادل و همچنین استفاده از نظرات دانشجویان در اقلیم‌های متفاوت، تعداد ۵۲ دانشجوی دکتری و کارشناسی ارشد از چهار دانشگاه دولتی داخلی مورد بررسی قرار گرفتند. علت انتخاب این شمار مصاحبه شونده این بوده است که دست کم بتوان با استفاده از روش‌های کمی نیز، نتایج را گزارش کرد. نمونه انتخاب شده شامل ۲۶ دختر و ۲۶ پسر دانشجو بود که ۲۳ نفر از آن‌ها به روش نمونه‌گیری هدفمند و ۲۹ نمونه از طریق نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. ۵۰٪ از آزمودنی‌ها از رشته آموزش زبان انگلیسی و مابقی از دیگر رشته‌های علوم انسانی بوده‌اند. داده‌های به دست آمده از پرسشنامه‌ها کدگذاری و در نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

پاسخ‌های پرسش‌نامه از طریق تعداد فراوانی و درصد، جمع آوری شد. علاوه بر این، به منظور بررسی تفاوت بین پاسخ‌های گروه‌های مرد و زن و گروه‌های دانشجویان دکترا و کارشناسی ارشد، از آزمون t مستقل استفاده شد. این پژوهش با تکیه بر رشته آموزش زبان انگلیسی و در تحقیقاتی در بستر همین رشته انجام گرفته است؛ اما از آنجا که این گونه نشریات در همه رشته‌های تحصیلی در علوم انسانی دیده می‌شود، در طرح و توزیع پرسش‌نامه‌ها، دانشجویانی در دیگر

رشته‌های علوم انسانی نیز مورد مطالعه قرار گرفتند که برآورد این پژوهش فراگیر و در مقیاسی بزرگ تر از رشته آموزش زبان انگلیسی باشد دلیل استفاده از روش‌های مختلف نمونه‌گیری، به دست آوردن یک نمونه مناسب هم از دانشجویانی با سوابق تحقیقاتی بالا بود که به عنوان محققان برتر دانشگاهی انتخاب شدند و هم از کسانی که زمینه تحقیق بسیار خوبی نداشتند. پرسش‌نامه یا از طریق ایمیل ارسال شد یا به طور مستقیم در اختیار دانشجویان قرار داده شد.

ابزار پژوهش

محققان پرسش‌نامه‌ای سازمان یافته با مقیاس لیکرت طراحی کرده‌اند، که به جنبه‌های مربوط به اهداف تحقیق اشاره دارد. سؤالات پرسش‌نامه از مطالعه‌ی پیشینه‌ی پژوهش گرفته شده است. پرسش‌نامه شامل ۶۳ سوال و چهار بخش است. به منظور تسهیل در پاسخ به سؤالات، پرسش‌نامه به زبان فارسی ترجمه شد. بخش‌های الف و ب در مورد اهداف دانشجویان برای انتشار مقالات و معیارهای آن‌ها در انتخاب مجله هست. بخش پ اطلاعات مربوط به نگرش عمومی آن‌ها نسبت به انتشار پژوهش در دانشگاه و بخش د به دست آمده از دلایل انتخاب آن‌ها برای انتشار مجلات با کیفیت پایین است. مقیاس ۵ لیکرت اعمال شد. دلیل استفاده‌ی ما از مقیاس لیکرت این بود که ما نگرش و نظر اصلی دانشجویان را در مورد انتشار مقاله در این نوع مجلات، به صورت دقیق بسنجیم.

ساختن یک پرسش‌نامه معتبر ضروری است، تا خطای اندازه‌گیری را کاهش دهد. براساس نظر بردی و آندرسن (۱۹۷۴)، "اعتبار یک پرسش‌نامه مربوط به این موضوع است که سؤالات، اطلاعات مورد نظر را ارائه دهد" (ص ۱۳). در مطالعه‌ی حاضر، محقق قبل از جمع‌آوری داده‌ها، پرسش‌نامه جهت افزایش اعتبار ظاهری و محتوایی، مورد ارزیابی قرار گرفت. پژوهشگر پرسش‌نامه را به چهار کارشناس در زمینه آموزش زبان انگلیسی ارسال کرد. عوامل مرتبط با وضوح و ارتباط موضوعی و صحیح بودن سؤالات مورد بررسی قرار گرفت. پرسش‌نامه با در نظر گرفتن پیشنهاد‌های کارشناسان مورد ارزیابی مجدد قرار گرفت. علاوه بر این، پرسش‌نامه توسط یک کارشناس آمار ارزیابی شد تا هیچ گونه بی‌نظمی در روند تحلیل داده‌ها به وجود نیاید. همچنین، برای سنجش پایایی پرسش‌نامه، یک مرحله پیش‌آزمون انجام گرفت. پرسش‌نامه با ۴۱ دانشجو مشابه شرکت کنندگان در این مطالعه به منظور ارزیابی ضریب پایایی پرسش‌نامه مورد بررسی قرار گرفت و پس از وارد کردن داده‌ها، با استفاده از نرم افزار SPSS ضریب پایایی (کرونباخ آلفا) محاسبه گردید. این روش رایج محاسبه‌ی ضریب پایایی ثبات داخلی است که در بیشتر مطالعات استفاده می‌شود و میزان تناسب گروهی از اجزایی است که یک سازه را می‌سازند

(محمدبیگی، محمد صالحی، علی گل، ۲۰۱۵). همان طور که در جدول ۱ دیده می‌شود، مقدار آلفا ۰/۸۷ است، که ضریب پایایی بالایی برای سؤالات پرسش‌نامه نشان می‌دهد.

جدول ۱- ضریب کرانباخ آلفا

کرونباخ آلفا		
تعداد دانشجویان	بر اساس موارد استاندارد شده	کرونباخ آلفا
۴۱	۰.۸۵۰	۰.۸۷۲

یافته‌های پژوهش

برای مدیریت هر چه بهتر داده‌ها، داده‌های جمع‌آوری شده از پرسش‌نامه با کدگذاری و آمار توصیفی تحلیل شدند. جدول ۲ نتایج آماری بخش اول پرسش‌نامه را نشان می‌دهد.

جدول ۲- قسمت الف: دلایل اصلی برای نوشتن مقاله

گزینه‌ها	قطعا	موافقم	نظری ندارم	مخالفم	هرگز
۱- برای پیشرفت تحصیلی و شغلی	۲۳	۲۹	۰	۰	۰
	۴۴.۲٪	۵۵.۸٪	۰	۰	۰
۲- علاقه به پژوهش و کار علمی	۲۲	۲۴	۳	۳	۰
	۴۲.۳٪	۴۶.۲٪	۵.۸٪	۵.۸٪	۰
۳- لزوم چاپ مقاله برای دفاع از پایان‌نامه	۳۶	۱۴	۲	۰	۰
	۶۹.۲٪	۲۶.۹٪	۳.۸٪	۰	۰
۴- اجبار استادان به نوشتن و چاپ مقاله که گاهی اوقات منجر می‌شود که دست به سرقت ادبی بزنم	۷	۲۴	۷	۱۱	۳
	۱۳.۵٪	۴۶.۲٪	۱۳.۵٪	۲۱.۲٪	۵.۸٪
۵- کامل کردن کارنامه پژوهشی یا رزومه	۲۵	۲۳	۴	۰	۰
	۴۸.۱٪	۴۴.۲٪	۷.۷٪	۰	۰
۶- شهرت طلبی علمی	۷	۱۹	۱۲	۱۱	۳
	۱۳.۵٪	۳۶.۵٪	۲۳.۱٪	۲۱.۲٪	۵.۸٪
۷- کسب درآمد از طریق افزودن نام افراد غیر سهیم در مقاله	۲	۸	۵	۱۹	۱۸
	۳.۸٪	۱۵.۴٪	۹.۶٪	۳۶.۵٪	۳۴.۶٪
۸- آشنایی با جدیدترین نظریات علمی	۱۰	۲۷	۱۱	۴	۰
	۱۹.۲٪	۵۱.۹٪	۲۱.۲٪	۷.۷٪	۰
۹- پاسخ دادن به پژوهش و مقالات پیشین	۹	۱۶	۱۶	۱۱	۰

ضعیف دیگران	۱۷.۳٪	۳۰.۸٪	۳۰.۸٪	۲۱.۳٪	۰
۱۰- جزو تکلیف‌های درسی در ترم توسط	۱۴	۲۵	۵	۵	۳
استاد مربوط است.	۲۶.۹٪	۴۸.۱٪	۹.۶٪	۹.۶٪	۵.۸٪
۱۱- علاقه‌مندی به بهره‌گیری دیگران از نتایج	۱۲	۳۲	۵	۳	۰
پژوهش خود	۲۳.۱٪	۶۱.۵٪	۹.۸٪	۵.۸٪	۰

همان‌طور که در جدول ۲ نشان داده شده است، قسمت اول پرسش‌نامه مربوط به اهداف دانشجویان از انتشار مقاله است. تقریباً تمام دانشجویان تحصیلات تکمیلی تأیید کرده‌اند که انتشار مقاله یک راه برای پیشرفت تحصیلی و شغلی است. جدول ۲ نشان می‌دهد ۹۶٫۱٪ از شرکت‌کنندگان باید برای کسب اجازه برای دفاع از پایان‌نامه‌های ارشد و دکترای خود مقاله بنویسند. ۵۹٫۷٪ افراد که بیشتر از رشته‌ی زبان انگلیسی بودند اشاره کردند که آن‌ها از سوی استادانشان مجبور بودند مقالات را منتشر کنند و جزو تکلیف‌های درسی در ترم بوده است. همین امر باعث شده است که بسیاری به خاطر کمبود وقت دست به سرقت ادبی بزنند. استادان دانشگاه در بسیاری از دانشگاه‌های داخلی روش‌های خاصی را اعمال می‌کنند و با وعده‌ی نمره، دانشجویان کلاس خود را به انتشار مقالات ترغیب می‌کنند. علاوه بر این نیاز مفرط دانشجویان دکتری به پذیرش مقاله برای دفاع از رساله‌ی دکتری خود مزید بر علت شده است که این موارد همگی ناشی از نظام غلط مدیریتی در دانشگاه‌هاست. اطاعت از استاد، منجر به تسلیم شدن در برابر قدرت استاد می‌شود. استادان به رفتار و تعامل بین دانشجویان و مدرس جهت می‌دهند. یک استاد خوب، دانشجویان را تشویق می‌کند و به آن‌ها کمک می‌کند تا مشکلات و چالش‌هایی را که در طول نگارش و چاپ مقالات دارند برطرف کند بدین طریق مانع از آن می‌شود که محیط آموزشی خشونت‌ناپذیر را القا کند و دانشجویان مجبور به چاپ شوند. قرار دادن مبنای ارتباطات آموزشی بر اساس اطاعت و فرمانبرداری، مؤسسات آموزشی را به فضایی پرتنش تبدیل کرده است. تمام دانشجویان خواهان محیطی دوستانه هستند و معتقدند که استادان یک سیستم ارزشی غلط (برای افزایش تعداد انتشارات) را اجرا می‌کنند که آن‌ها را از حقوق خود جدا می‌کند.

جدول ۳- قسمت ب: ویژگی‌های یک مجله‌ی علمی

گزینه‌ها	اهمیت	تاحدودی	مطمئن	اهمیت	بسیار
	ندارد	اهمیت دارد	نیستم	دارد	اهمیت دارد
۱- داشتن ضریب تاثیر بالا	۰	۶	۱	۲۹	۱۶

۳۰.۸٪	۵۵.۸٪	۱.۹٪	۱۱.۵٪	۰	
۱۶	۲۴	۴	۴	۴	۲- داشتن نمایه های زیاد
۳۰.۸٪	۴۶.۳٪	۷.۷٪	۷.۷٪	۷.۷٪	
۲۶	۲۰	۲	۳	۱	۳- داوری و چاپ سریع
۵۰.۰٪	۳۸.۵٪	۳.۸٪	۵.۸٪	۱.۹٪	
۱۴	۲۴	۸	۳	۳	۴- بین المللی بودن ژورنال اعم از آمریکا یا اروپا بودن
۲۶.۹٪	۴۶.۳٪	۱۵.۴٪	۵.۸٪	۵.۸٪	
۲۷	۱۵	۴	۴	۲	۵- هزینه ای برای چاپ نمی گیرد
۵۱.۹٪	۲۸.۸٪	۷.۷٪	۷.۷٪	۳.۸٪	
۴	۱۲	۱۴	۹	۱۳	۶- فرستادن ایمیل به شما برای چاپ مقاله شما در آن مجله
۷.۷٪	۲۳.۱٪	۲۶.۹٪	۱۷.۳٪	۲۵.۰٪	
۶	۲۱	۸	۱۰	۷	۷- ذکر مشخصات کامل ناشر، آدرس و تلفن
۱۱.۵٪	۴۰.۴٪	۱۵.۴٪	۱۹.۳٪	۱۳.۵٪	
۱۱	۲۴	۲	۱۱	۴	۸- داشتن هیأت تحریریه سرشناس
۲۱.۲٪	۴۶.۳٪	۳.۶٪	۲۱.۲٪	۷.۷٪	
۲۷	۱۷	۴	۳	۱	۹- داوری عادلانه
۵۱.۹٪	۳۲.۷٪	۷.۷٪	۵.۸٪	۱.۹٪	
۱۹	۱۸	۳	۹	۳	۱۰- داشتن داوران برجسته و سرشناس
۳۶.۵٪	۳۴.۶٪	۵.۸٪	۱۷.۳٪	۵.۸٪	
۱۷	۲۵	۳	۴	۲	۱۱- درجه ی علمی بالا در مقالات چاپ شده پیشین
۳۴.۶٪	۴۸.۱٪	۵.۸٪	۷.۷٪	۳.۸٪	
۱۰	۱۵	۸	۴	۱۵	۱۲- تعداد شمارگان زیاد در یک فصل
۱۹.۲٪	۲۸.۸٪	۱۵.۴٪	۷.۷٪	۲۸.۸٪	
۶	۱۷	۱۰	۲	۱۷	۱۳- تعداد زیاد مقالات چاپ شده در یک شماره
۱۱.۵٪	۳۲.۷٪	۱۹.۳٪	۳.۸٪	۳۲.۷٪	
۱۰	۱۹	۶	۸	۹	۱۴- ارجاع نویسندگان معروف به آن مجله
۱۹.۲٪	۳۶.۵٪	۱۱.۵٪	۱۵.۴٪	۱۷.۳٪	
۲۱	۲۵	۱	۳	۲	۱۵- آن مجله برای موضوع پژوهشی کار شده مناسب است
۴۰.۴٪	۴۸.۱٪	۱.۹٪	۵.۸٪	۳.۸٪	

بخش دوم پرسش نامه در مورد اهمیت ویژگی های یک مجله علمی پژوهشی است. چهار ویژگی مهم که تقریباً همه دانشجویان متفق بودند، عبارت است از: داشتن ضریب تاثیر بالا (۸۶،۶٪)، انتشار و داوری سریع (۸۸،۵٪)، و هزینه کم انتشار (۸۰،۷٪) تعداد نمایه هایی که مجلات دارند (۷۷ درصد) و برجسب بین المللی داشتن (۷۳،۱ درصد) به طور عمده از کشورهای اروپایی باشند، معیارهایی بودند که دانشجویان را مجبور به چاپ در این مجلات می کردند.

مجلات جعلی در انتخاب نویسنده و طراحی وب با تقلید از سایت‌های نشریات معروف تبخّر دارند. همان‌طور که پیش‌تر ذکر شد بهترین راه حل برای جلوگیری از گسترش نفوذ این مجلات، ایجاد شیوه‌ای علمی و راهکاری مناسب در مدیریت آموزشی دانشگاه‌هاست؛ به علاوه اتخاذ سیاستی کلی مبنی بر بازنگری قانون ارتقای درجه علمی استادان سبب می‌شود تا از فشار آنان بر دانشجویان کاسته شود.

جدول ۴- قسمت پ: فرهنگ پژوهش در دانشگاه

گزینه‌ها	قطعا	موافقم	نظری ندارم	مخالفم	هرگز
۱- استادان سهم بیشتر در پژوهش و چاپ دارند نسبت به دانشجویان	۳۰.۸٪	۱۷.۳٪	۱۱.۵٪	۲۳.۱٪	۱۷.۵٪
۲- دانشکده استادان رو به انجام پژوهش ترغیب می‌کند	۱۳.۵٪	۳۲.۷٪	۴۲.۳٪	۳.۸٪	۷.۷٪
۳- همایش‌های سالانه در دانشگاه برگزار می‌شود که دانشجویان را تشویق به پژوهش کند	۵.۸٪	۳۶.۵٪	۹.۶٪	۲۸.۸٪	۱۹.۲٪
۴- دانشجویان دسترسی به کتب، مجلات و مقاله‌های پژوهشی را دارند	۱۳.۵٪	۴۸.۱٪	۱۱.۵٪	۲۳.۱٪	۳.۸٪
۵- دانشجویان فرصت برای یادگیری نحوه نوشتن و چاپ مقاله را دارند	۵.۸٪	۵۰.۰٪	۱۷.۳٪	۲۳.۱٪	۳.۸٪
۶- استادان در کلاس درباره‌ی پژوهش و چاپ مقاله صحبت می‌کنند	۱۵.۴٪	۴۸.۱٪	۹.۶٪	۲۳.۱٪	۳.۸٪
۷- دانشجویان برای حضور در کنفرانس‌ها حمایت می‌شوند	۷.۷٪	۱۹.۲٪	۱۳.۵٪	۲۱.۲٪	۳۸.۵٪
۸- زمان برای پژوهش در دروس ترمی گنجانده شده است	۷.۷٪	۲۶.۹٪	۱۵.۴٪	۳۰.۸٪	۱۹.۲٪
۹- دانشجویان به خواندن مقالات پژوهشی تشویق می‌شوند	۱۷.۳٪	۴۲.۳٪	۱۵.۴٪	۱۹.۲٪	۵.۸٪
۱۰- از طرف دانشگاه دانشجویانی برای ارائه مقاله در کنفرانس‌های معتبر دیگر برگزیده می‌شوند	۵.۸٪	۱۹.۲٪	۱۹.۲٪	۲۶.۹٪	۲۸.۸٪
۱۱- برای ارائه‌ی تکلیف در درس روش تحقیق ناچار به نوشتن مقاله هستند	۱۵.۴٪	۵۱.۹٪	۹.۶٪	۲۱.۲٪	۱.۹٪
۱۲- از زمان کاری تدریس استادان به منظور انجام پژوهش و داشتن وقت آزاد کاسته می‌شود	۱۳.۵٪	۲۳.۱٪	۲۵٪	۲۸.۸٪	۹.۶٪

شود					
۱۷	۱۰	۸	۱۰	۷	۱۳- به منظور انجام پژوهش به استاد یا دانشجو هزینه‌ای تعلق می‌گیرد
۳۲.۷٪	۱۹.۳٪	۱۵.۴٪	۱۹.۳٪	۱۳.۵٪	
۲۴	۸	۲	۱۴	۴	۱۴- اختصاص امکانات اولیه پژوهش مانند دفتر جداگانه و لوازم تایپ و تکثیر و حمایت- های مالی به دانشجویان تحصیلات تکمیلی از طرف دانشگاه
۴۶.۳٪	۱۵.۴٪	۳.۸٪	۲۶.۹٪	۷.۷٪	
۱۰	۶	۱۵	۱۴	۷	۱۵- ایجاد فضای رقابتی بین دانشکده‌های دانشگاه به منظور معرفی دانشکده برتر در حوزه‌ی پژوهشی
۱۹.۳٪	۱۱.۵٪	۲۸.۸٪	۲۶.۹٪	۱۳.۵٪	

خشونت تحصیلی پدیده‌ای است که توسط عوامل بسیاری از جمله عوامل فردی، آموزشی، اجتماعی و فرهنگی تعیین می‌شود. دانشجویان باید زمان لازم را برای انتشار مقاله داشته باشند، آن‌ها باید از لحاظ آموزشی و مالی برای شرکت در کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی و ارائه مقالات با کیفیت بالا، تشویق شوند. بسیاری از دانشگاه‌های دولتی تسهیلات تحقیقاتی، تجهیزات و همچنین حمایت مالی از دانشجویان تحصیلات عالی (۳۴٪/۶) را ارائه نمی‌دهند. دانشکده‌ها استادان را برای ارتقای علمی به چاپ پژوهش تشویق و مجبور می‌کنند بدون این که زمان مورد نیاز برای پژوهش را به آن‌ها بدهند. در نتیجه‌ی این فشار، استادان برای افزایش انتشار، این فشار را بر دانشجویان تحمیل می‌کنند و آن‌ها هم به چاپ در این مجلات بی‌کیفیت روی می‌آورند. اضطراب ناشی از فشار برای چاپ، بسیاری از دانشجویان را مجبور به مبارزه با قدرت آموزشی کرده است. چنین روابط سلسله‌مراتبی نه تنها اساساً نابرابر است، بلکه از دیدگاه مؤسسات آموزشی نیز ناکارآمد است، به ویژه زمانی که هدف اصلی آموزش و پرورش، آموزش باشد. مذاکرات قدرت به عنوان یک فرآیند ارتباطاتی مداوم باید در آموزش عالی برای تصمیم‌گیری منطقی و حل اختلاف نظرها زمانی که حق و حقوق و منافع افراد پایمال می‌شود حاکم باشد.

قسمت چهارم پرسشنامه نشان می‌دهد که ۵۱،۹ درصد از دانشجویان در مجلات با کیفیت پایین مقاله چاپ کرده‌اند چرا که این مجلات کمتر از یک ماه (۳۴،۷ درصد) مقاله را چاپ می‌کنند، دآوری آن‌ها آسان (۳۸،۵ درصد) و هزینه‌های چاپ پایین (۳۰،۸ درصد) است. اکثر دانشجویان علاقه‌مند بودند که نامشان در میان داوران نشریه باشد، رزومه خود را (۹۲،۳٪) پربار جلوه دهند و ارجاعات خود را برای کسب شهرت بالا ببرند (۵۰٪). نمونه‌ای دیگر از خشونت نمادین که منجر به انتشار مقاله‌های ضعیف در مجلات با کیفیت پایین می‌شود، طول زمان

داوری زیاد نشریات داخلی است. بسیاری از نشریات داخلی با کیفیت بالا، بیش از یک سال طول می‌کشد تا نویسندگان را درباره پذیرش مقاله مطلع سازند. به علاوه، محققان می‌خواهند که مقالات خود را در کمترین زمان ممکن برای دفاع از پایان‌نامه و یا دریافت نمره به چاپ برسانند، بنابراین برای صرفه‌جویی در وقت به نشریات جعلی و بی‌کیفیت پایین روی می‌آورند. از سوی دیگر، مجلات جعلی از این جریان آگاه هستند و شیوه‌های خود را بر اساس آنچه نویسندگان می‌خواهند ارائه می‌دهند. آن‌ها می‌دانند که در کشورهای در حال توسعه فشار برای چاپ مقاله وجود دارد و خدماتی را ارائه می‌دهند که چاپ مقالات را تسریع بخشد (Beall, 2013). به عنوان مثال بسیاری از دانشگاه‌ها اعتبار بیشتری به مقالات می‌دهند که در نشریات بین‌المللی چاپ شده باشد در نتیجه این مجلات جعلی بیشتر از نام‌های "بین‌المللی یا جهانی" استفاده می‌کنند.

جدول ۵- قسمت د: عواملی که باعث می‌شود دانشجویان در نشریات بی‌کیفیت به چاپ برسانند یا نرسانند

گاهی اوقات/غالبا	هرگز/به ندرت	آیا در مجلات معمولی و یا سطح پایین مقاله چاپ کرده‌اید؟			
۲۷ ۴۸,۱٪	۲۵ ۵۱,۹٪				
الف- چه عواملی باعث می‌شود که شما مقاله‌ی خود را در این نشریات به چاپ برسانید؟					
هرگز	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	قطعا	گزینه‌ها
۲	۱۰	۲	۱۰	۳	۱- به پژوهش علاقه‌ای ندارم و مکلف هستیم به نوشتن مقاله از طرف استادان
۳,۸٪	۱۹,۲٪	۳,۸٪	۱۹,۲٪	۵,۸٪	
۰	۶	۳	۷	۱۱	۲- چاپ سریع مقالات کمتر از یک ماه
۰	۱۱,۵٪	۵,۸٪	۱۳,۵٪	۲۱,۲٪	
۰	۲	۳	۱۵	۷	۳- به من کمک می‌کند ارتقا پیدا کنم
۰	۳,۸٪	۵,۸٪	۲۸,۸٪	۱۳,۵٪	
۰	۳	۴	۱۶	۴	۴- تساهل در داوری این مجلات
۰	۵,۵٪	۷,۷٪	۳۰,۸٪	۷,۷٪	
۰	۲	۱	۱۵	۹	۵- دسترسی آسان (تعداد زیاد این مجلات)
۰	۳,۸٪	۱,۹٪	۲۸,۸٪	۱۷,۳٪	
۰	۱	۲	۱۷	۷	۶- برای پر کردن رزومه
۰	۱,۹٪	۳,۸٪	۳۲,۷٪	۱۳,۵٪	
۰	۵	۶	۱۲	۴	۷- هزینه‌ی داوری و چاپ کمتر
۰	۹,۶٪	۱۱,۵٪	۲۳,۱٪	۷,۷٪	

۰	۶	۶	۱۴	۱	۸- برای بالا رفتن تعداد مراجعه به مقاله‌ی خود
۰	۱۱.۵٪	۱۱.۵٪	۲۶.۹٪	۱.۹٪	
۱	۶	۵	۱۵	۰	۹- برای قرار گرفتن نام خود در زمره لیست داوران
۱.۹٪	۱۱.۵٪	۹.۶٪	۲۸.۸٪	۰	
۶	۲	۱۷	۲	۰	۱۰- زمان کافی برای نوشتن یک مقاله و پژوهش مناسب ندارم
۱۱.۵٪	۳.۸٪	۳۲.۷٪	۳.۸٪	۰	

ب- چه عواملی باعث می‌شود که شما مقاله‌ی خود را در این نشریات به چاپ نرسانید؟

هرگز	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	قطعا	گزینه‌ها
۱	۲	۲	۱۵	۵	۱- عدم داشتن نمایه‌ی بین‌المللی معتبر
۱.۹٪	۳.۸٪	۳.۸٪	۲۸.۸٪	۹.۶٪	
۱	۰	۲	۱۵	۷	۲- نامعتبر بودن نشریه
۱.۹٪	۰	۳.۸٪	۲۸.۸٪	۱۳.۵٪	
۰	۳	۶	۹	۷	۳- عدم داوری عادلانه و ارزیابی شتابزده
۰	۵.۸٪	۱۱.۵٪	۱۷.۳٪	۱۳.۵٪	
۱	۹	۳	۷	۵	۴- نیازی به چاپ مقاله در این گونه مجلات ندارم چون به اندازه کافی مقاله‌ی چاپ شده در مجلات معتبر علمی دارم
۱.۹٪	۱۷.۳٪	۵.۸٪	۱۳.۵٪	۹.۶٪	
۰	۴	۲	۱۳	۶	۵- عدم نام نشریه در بین نشریات معتبری که هر ساله اعلام می‌شود از طرف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۰	۷.۷٪	۳.۸٪	۲۵٪	۱۱.۵٪	
۰	۲	۱۲	۸	۳	۶- نبود نام چهره‌های برجسته علمی در بین نام هیات تحریریه مجله
۰	۳.۸٪	۲۳.۱٪	۱۵.۴٪	۵.۸٪	
۱	۰	۵	۷	۱۲	۷- وجود نام مجله در بین لیست سیاه وزارت علوم
۱.۹٪	۰	۹.۶٪	۱۳.۵٪	۲۳.۱٪	
۰	۶	۳	۹	۷	۸- پول زیاد چاپ و داوری
۰	۱۱.۵٪	۵.۸٪	۱۷.۳٪	۱۳.۵٪	
۰	۱	۲	۱۳	۹	۹- سطح پایین علمی و امتیازی مجله
۰	۱.۹٪	۳.۸٪	۲۵٪	۱۷.۳٪	
۲	۶	۷	۷	۳	۱۰- عدم علاقه به در دسترس بودن مقاله برای همگان
۳.۸٪	۱۱.۵	۱۳.۵٪	۱۳.۵٪	۵.۸٪	
۱	۰	۳	۱۱	۱۰	۱۱- استقبال نکردن دانشجویان و استادان رشته‌ی خاص از مجله مذکور
۱.۹٪	۰	۵.۸٪	۲۱.۲٪	۱۹.۲٪	

تفاوت میانگین نمرات بر اساس جنسیت و تحصیلات

به منظور تعیین این که آیا تفاوت معنی داری بین پاسخ‌های گروه‌های مرد و زن و گروه‌های دانشجویان دکترا و کارشناسی ارشد وجود دارد، از آزمون t مستقل استفاده شد. از آنجایی که داده‌های ما به طور نرمال توزیع شده بود، از آزمون t مستقل استفاده شد. جدول ۶ آمار گروهی را با توجه به جنسیت نشان می‌دهد.

جدول ۶- آمار گروه

جنسیت	تعداد	میانگین	انحراف معیار	انحراف معیار از میانگین
مرد	۲۶	۲.۸۶۹۷	۰.۳۵۲۴۸	۰.۰۶۹۱۳
زن	۲۶	۲.۸۶۲۹	۰.۳۵۳۰۸	۰.۰۶۹۲۵

جدول ۶ نشان می‌دهد که تفاوت میانگین نمرات شرکت کنندگان مرد ۲.۸۶۹۷ و برای شرکت کنندگان زن ۲.۸۶۲۹ است. جدول ۷ جزئیات آزمون t را نشان می‌دهد.

جدول ۷- آزمون t مستقل

آزمون لوین برای همگنی واریانس‌ها		آزمون برای همگنی میانگین‌ها					۹۵٪ بازه اطمینان تفاوت	
F	Sig.	df	Sig (دائمه ۲)	تفاوت میانگین	تفاوت استاندارد	پایین‌تر	بالا‌تر	
۰.۲۹	.۸۶۷	۵۰	.۹۴۵	۰.۰۶۸۲	۰.۰۹۷۸۴	-۰.۱۸۹۷۰	۰.۲۰۳۳۵	
برابری واریانس‌ها								
با فرض بدون برابری واریانس‌ها		۵۰.۰۰۰	.۹۴۵	۰.۰۶۸۲	۰.۰۹۷۸۴	-۰.۱۸۹۷۰	۰.۲۰۳۳۵	

مقدار P-value با واریانس برابر ۰,۹۷۵ بود که بیشتر از ۰,۰۵ بود. این نشان می‌دهد که تفاوت معنی‌داری بین میانگین پاسخ‌های مربوط به دو گروه دکترا و ارشد وجود نداشت.

نتایج ناشی از فشار برای چاپ مقالات باعث می‌شود که این موارد به وجود آید: کاهش کیفیت آموزش، افزایش سطح استرس و کارهایی که فاقد نوآوری باشد (Miller, Taylor, & Bedeian, 2011). وینر (۲۰۰۱) اشاره می‌کند که تعداد تولیدکنندگان مقاله بیشتر از مصرف‌کنندگان هست. به عبارتی دیگر در حالی که تعداد آثار منتشرشده در طول زمان افزایش یافته، تعداد مقالاتی که سالانه خوانده می‌شود پایدار باقی مانده است.

از نظر بورديو (۱۹۹۱)، همه سیستم‌های نمادین در فرهنگ وجود دارند که واقعیت را شکل می‌دهند. او معتقد است که مؤسسات، از جمله دانشگاه و اعضای آن، این قدرت را دارند که واقعیتی را به دانشجویان اعمال کنند که آن واقعیت مشروع واقع شود. با توجه به مفهوم خشونت نمادین، هنجارها و ارزش‌ها توسط افرادی که قدرت نمادین در اختیار دارند از طریق گفتمان اعمال می‌شود.

به منظور مبارزه با خشونت نمادین، نیاز به شناسایی عمل نمادین و غیر قانونی قلمداد کردن آن وجود دارد. اگر اجبار استادان برای چاپ مقالات در نشریات جعلی را به عنوان یک عمل نمادین در نظر بگیریم، آنگاه برخی از دانشجویان متوسل به مذاکره در مورد قدرت و موقعیت خود به عنوان شخصیتی علمی که حق و حقوقی دارد، می‌شوند؛ اما برخی دیگر از دانشجویان تحصیلات عالی، سریع متقاعد شده و به چاپ در نشریات بی‌کیفیت می‌پردازند و نادرست بودن عمل برایشان معنی ندارد. قدرت، مصرف‌گرایی و موفقیت همه ارزش‌های اصلی جامعه‌ی علمی محسوب می‌شود که از طریق کانال‌های ارتباطی نمادین به فرهنگ دانشگاه‌ها تحمیل می‌شود. با ارائه رهنمود "آموزش برای ارزش" در رأس برنامه‌های درسی در آموزش عالی و ارتقای ارزش‌هایی مانند صداقت، همبستگی، عزت، تحمل، مؤسسات آموزشی می‌تواند مسیرهایی را برای بازسازی روابط عادلانه بین گروه‌های مختلف علمی باز کند. خوشبختانه، در سال‌های اخیر، اصلاحات و سیاست‌های آموزشی با هدف تعدیل خشونت‌های نمادین و افزایش دموکراسی در آموزش عالی با تدوین مقررات و مجازات برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی و استادان در مورد چاپ و نشر در نشریات جعلی کمک قابل توجهی به جامعه‌ی علمی کرده است. بسیاری از دانشکده‌ها چنین مقالاتی را قبول نمی‌کنند نه از سوی دانشجویان و نه استادان. استادان دانشگاه نباید دانشجویان را مجبور به انتشار مقالات به منظور نیل به اهداف خود کنند، بلکه به جای رابطه‌ی تحکمی، بهتر است دانشجویان را تشویق کنند و در فرایند نگارش و انتشار مقالات مشارکت داشته باشند. همچنین، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یک لیست سیاه از نشریات

فاقد اعتبار ارائه کرده است و به جامعه‌ی علمی هشدار داده که در صورت چاپ در این گونه مجلات از امتیاز علمی آن‌ها کم خواهد شد. علاوه بر این، قوانینی که دانشجویان را ملزم به داشتن مقالات برای ارتقا، اشتغال یا پذیرش در برنامه دکترا می‌کند، باید اصلاح شود.

بر اساس گفته‌ی بنش (۲۰۰۱) هر برنامه درسی بیانگر یک ایدئولوژی یا یک سیستم باور است. باید دانشجویان از این ایدئولوژی آگاه باشند و آن را هدف اصلی فرآیند یادگیری خود قرار دهند. بنش معتقد است که دانشجویان حق دارند سیستم‌ها و ایدئولوژی‌های یادگیری را که در معرض آن قرار دارند را نقد کنند. او بر اهمیت تحلیل نیازها در انگلیسی برای اهداف علمی تأکید می‌کند؛ علاوه بر این، وی معتقد است که تجزیه و تحلیل نیازها باید با تجزیه و تحلیل حقوق دانشجویان همراه باشد. قطعاً چنین تحلیلی شرایط ناسازگار و نامطلوبی را که دانشجویان ممکن است در کلاس با آن مواجه شوند را توضیح دهد (Benesch, 2001) این تعریف وسیع از تحلیل نیازها در آموزش عالی ایران قابل مشاهده نیست. چاپ مقالات در مجلات داخلی به جای اینکه علمی و مبتنی بر ضوابط باشد سفارشی و روابطی شده است. مقالات نویسندگان مشهور یا کسانی که سفارش شده‌اند در اولویت برای چاپ در مجلات علمی با کیفیت بالا هستند، در حالی که دیگران ماه‌ها و حتی سال‌ها برای پذیرش یک مقاله منتظر می‌مانند. واضح است همه دانشجویان و استادان این حق را دارند که مقالاتشان در مجلات داخلی با فرآیند داوری قابل قبولی بررسی و چاپ شود.

بحث و نتیجه‌گیری

این مطالعه به منظور بررسی نگرش و افکار دانشجویان تحصیلات تکمیلی در زمینه چاپ مقالات در مجلات با بی‌کیفیت در دانشگاه‌ها انجام شد. پژوهش حاضر برای انجام این مهم از مفهوم خشونت نمادین و انگلیسی انتقادی برای مقاصد علمی در مؤسسات آموزشی استفاده کرد. در این پژوهش از پرسش‌نامه‌ای سازمان‌یافته برای دریافت نظرات ۵۲ دانشجو در چهار دانشگاه ملی کشور استفاده شد که نیمی از پاسخگویان دانشجویان آموزش زبان انگلیسی بودند. دانشجویان در رشته‌های مختلف، در رابطه با چاپ در مجلات نامعتبر و فشاری که از سوی استادان در کلاس‌های درس برای چاپ مقالات پژوهشی بر آن‌ها وارد می‌شود، نظرات مشترکی داشتند. بر اساس نظریه‌ی انگلیسی انتقادی برای مقاصد علمی زمینه‌های اجتماعی و سیاسی جوامع دانشگاهی در نظر گرفته شد، و رفتار اجتماعی، اهداف، روابط قدرت و منافع سیاسی چنین جوامعی مورد مطالعه قرار گرفت؛ همچنین، این پژوهش هنجارهای مرسوم حاکم بر فضای نظام

آموزش در ایران را به چالش می‌کشد. این مطالعه عمدتاً می‌تواند برای استادان دانشگاه مفید باشد و این که فضاهای همکاری بین استادان و دانشجویان ایجاد شود. تغییر نگرش دانشگاه‌ها و مدرسان نسبت به پدیدارشناسی انتقادی به ویژه نسبت به مسائل مربوط به اقتدار و آزادی، در ایجاد فضاهای انتقادی در دانشگاه‌ها مهم خواهد بود. به علاوه ایجاد و اتخاذ راهکارهایی در نظام مدیریتی دانشگاه‌ها و همچنین نظارت بر مجلات و روند داوری‌های آن‌ها می‌تواند راهگشا باشد. همچنین پیشنهاد می‌گردد از مجوز دادن به نشریات بی‌کیفیت خودداری شود و به صورت سالانه این نشریات به لحاظ کیفی مورد بررسی جدی‌تری قرار گیرند و در صورت ضعف مجوز کار این مجلات ابطال گردد. دیدگاه علمی مؤسسات آموزشی با توجه به اهمیت انتشار مقالات علمی باید تغییر کند. اگر معیارهای اصلی ارتقا و اشتغال تعداد مقاله‌های تحصیلی منتشر شده باشد، دانشجویان همچنان مقاله‌های بسیاری را منتشر می‌کنند که در مجلات جعلی منتشر می‌شوند. ساختن فضاهای انتقادی و انجام تجزیه و تحلیل نیازها و حقوق دانشجویان در آموزش عالی ضروری است. سیستم آموزشی می‌تواند از طریق گفتگو، تأمل و عمل، تبدیل به یک سیستم دانش محور شود. این مطالعه به چهار دانشگاه ملی در ایران محدود شده است. سایر مؤسسات ملی نیز باید مورد بررسی و مقایسه قرار بگیرند تا دریابیم چگونه دانشگاه‌ها و استادان بر دانشجویان در رابطه با چاپ مقالات در نشریات جعلی تأثیر می‌گذارند. علاوه بر این، تحقیقات بیشتری برای بررسی این که کشورهای توسعه یافته چه دیدگاهی در خصوص چاپ مقالات پژوهشی در مؤسسات علمی دارند و چگونه کیفیت مقالات پژوهشی خود را بالا می‌برند، نیاز است. نتایج این مقاله به معنای پایان یافته‌های پژوهشی در خصوص پژوهش‌های این‌چنینی نیست و این پژوهش به منظور آغاز تحقیقاتی از این دست و ورود به موضوعات مشابه انجام گرفته است.

References:

- Armstrong, J. (2010). Political Economy of Academic Writing Practices. *Journal of Thought*, 45, 55-70.
- Atta-ur-Rahman, & Nasim, A. (2004). Time for Enlightened Moderation: A Call for Islamic Nations to Renew and Reaffirm their Commitment to Science. *Nature*, ۴۳۲, ۲۷۳-۲۷۴.
- Beall, J. (2013). The Open-access movement is not really about open access. *Triple C*, 11(۲): ۵۸۹-۵۹۷.
- Benesch, S. (2001). *Critical English for Academic Purposes: Theory, Politics and Practice*. London and New York: Routledge.
- Berdie, D.R., & Anderson, J.F. (1974). *Questionnaire Design and Use*. Metuchen, N.J.: Scarecrow Press.
- Bourdieu, P. (1977). *Outline of a Theory of Practice* (R. Nice, Trans.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Bourdieu, P. (1991). *Language and Symbolic Power* (G. Raymond & M. Adamson, Trans.). Cambridge: Polity Press.
- Bourdieu, P., & Wacquant, L. J. D. (1992). *An Invitation to Reflexive Sociology*. Cambridge: Polity Press.
- Clark, A. M., & Thompson, D. R. (2012). Making good choices about publishing in the journal jungle [Editorial]. *Journal of Advanced Nursing*, 68(۱۱), ۲۳۷۳-۲۳۷۵.
- Christopher, M.M., & Young, K.M. (2015). Awareness of "Predatory" Open-Access Journals among Prospective Veterinary and Medical Authors Attending Scientific Writing Workshops. *Frontiers in Veterinary Science*, 2(22). doi:10.3389/fvets.2015.00022
- Curry, M. J., & Lillis, T. (2004). Multilingual scholars and the imperative to publish in English: Negotiating interests, demands and rewards. *TESOL Quarterly*, ۳۸, ۶۶۳-۶۸۸.
- Curry, M.J. & Lillis, T. (2014). Strategies and Tactics in Academic Knowledge Production by Multilingual Scholars. *Educational Policy Analysis Archives*, ۲۲(۳۱), ۱-۲۸
- Drugas, M. (2015). Predatory Publishing and the Psychology Behind it. *Psychological Thought*, 8(۱), ۱-۶.
- Erfanmanesh, M.A., & Pourhossain, R. (2017). Publishing in Predatory Open Access Journals: A Case of Iran. *Research Quarterly*, 33(۴), ۴۳۳-۴۴۴
- Frey, B.S. (2005). Problems with Publishing: Existing State and Solutions. *European Journal of Law and Economics*, 19, 173-190.
- Gunaydin, G. P. & Dogan, N. O. (2015). A Growing Threat for academicians: Fake and Predatory Journals. *The Journal of Academic Emergency Medicine*, 14, ۹-۹۶.
- Hasrati, M. (2013). Material and Credentialing Incentives as Symbolic Violence: Local Engagement and Global Participation Through Joint Publication. *Journal of Business and Technical Communication*, 27, 154-179.

- Hasrati, M., & Street, B. (2009). PhD topic arrangement in ‘‘D’’iscourse communities of engineers and social sciences/humanities. *Journal of English for Academic Purposes*, 8, 14-25.
- Jalalian, M., & Mahboobi, H. (2013). New corruption detected: Bogus impact factors compiled by fake organizations. *Electronic Physician*, 5(۳), ۶۸۵-۶۸۶.
- Jalalian, M., & Mahboobi, H. (2014). Hijacked journals and predatory publishers: Is there a need to re-think how to assess the quality of academic research? *Sci Tech*, 11, ۳۸۹-۹۴.
- Lee, H., & Lee, K. (2013). Publish (in international indexed journals) or perish: Neoliberal ideology in a Korean university. *Language Policy*, 12(3), 215-230. <http://dx.doi.org/10.1007/s10993-012-9267-2>
- Lillis, T.M., & Curry, M. J. (2013). English, scientific publishing and participation in the global knowledge economy. In E. Erling & P. Sargeant (Eds.), *English and international development* (pp. 220-242). Clevedon: Multilingual Matters.
- Miller, A.N., & Taylor, S.G., & Bedeian, A.G. (2011). Publish or perish: Academic life as management faculty live it. *Career Development International*, 16(۵), ۴۲۲-۴۴۵.
- Mohammad Beigi A, Mohammad Salehi N, & Aligol M. (2015). Validity and Reliability of the Instruments and Types of Measurement in Health Applied Researches, *J Rafsanjan University Med Sci*; 13(10), 1153-70. [Farsi]
- Moher, D., Shamseer, L., Cobey, K. D., Lalu, M. M., Galipeau, J., Avey, M. T., ... & Daniel, R. (2017). Stop this waste of people, animals and money. *Nature*, ۵۴۹(۷۶۷۰), ۲۳.
- Pennycook, A. (1997). Vulgar pragmatism, critical pragmatism, and EAP. *English for Specific Purposes*, 16(۴), ۲۵۳-۶۹.
- Renandya, W.A. (2014). What are Bogus Journals and Why Should We Avoid Them. *Beyond Words*, 2(۲), ۱-۱۸
- Shumba, A. (2010). Accredited Research Output by Academic Staff According to DoHET Benchmarks. Paper presented at a Research Orientation Seminar, School of Teacher Education, Central University of Technology, Bloemfontein, South Africa, 18 March 2010.
- Salager-Meyer, F. (2008). Scientific publishing in developing countries: Challenges for the future. *Journal of English for Academic Purposes* 7, 121-132.
- Walther, M. (2014). Repatriation to France and Germany: A comparative study based on Bourdieu's Theory of Practice. Retrieved from <http://books.google.com>
- Weiner, G. (2001). The academic journal: Has it a future? *Education Policy Analysis Archives*, 9(۹). ۱-۱۹